

Näsfraktur

Orsaker till näsfraktur och första hjälpen

Näsfraktur är en av de vanligaste frakturerna. Näsfraktur uppstår som följd av ett slag i ansiktet eller som följd av ett olycksfall. Med näsfrakturen kan det förekomma frakturer på övriga ben i ansiktet. I näsan kan det förekomma ett sår som sträcker sig ända till benet eller brosket men huden kan också vara oskadad trots frakturen. Det kan blöda ur näsan.

En kylförpackning som placeras på näsan genast efter skadan hjälper att stoppa blödningen, minska på svullnaden och uppkomsten av blåmärken samt smärta. Blödningen ska stoppas också genom att trycka näsborrarna tätt ihop i några minuter. En sittande, framåtlutande ställning är bäst så att blodet inte rinner i svalget. Möjliga synliga sår ska rengöras och skyddas till exempel med plåster.

Behandling av näsfraktur

Misstänker man näsfraktur ska man söka sig till allmänläkare t.ex. till hälsovårdscentralen. Läkaren bedömer om frakturen behöver korrigeras. Näsfrakturen kräver ingen behandling, om näsan ser likadan ut som före skadan och andningen via näsan lyckas normalt. Man behöver inte heller behandla näsfrakturen om näsans felställning inte stör patienten. Man behöver nödvändigtvis ingen röntgenavbildning. Öppna sår ska behandlas omedelbart. Också frakturen på näsans broskmellanvägg bör i allmänhet behandlas.

Näsfrakturen korrigeras inom ungefär en vecka. Oftast förhindrar en kraftig svullnad på näsan korrigeringen av frakturen samma dag. Det lönar sig att ta med fotografier på ansiktet före skadan då man kommer till läkarens mottagning.

- Korrigerig av frakturen görs ofta under lokalbedövning. Det placeras bedövningspinnar i näsborrarna och hudens yta bedövas med lokabedövningsmedel som injiceras med nål. (Frakturer hos barn behandlas i allmänhet under anestesi).
- Frakturen korrigeras då patienten är i liggande ställning.
- De brutna benbitarna lyfts på plats via näsborrarna. Det görs inget sår i huden.
- Det kan sättas infettade tamponger i näsborrarna för att stöda benen i rätt läge. Det kan sättas tejp på huden för att stöda näsan från utsidan.
- Tampongerna avlägsnas hos läkaren efter ca 3 dygn.
- Det är inte rekommenderat att köra bil några timmar efter åtgärden.

Efter näsfrakturen

Ansiktet kan vara svullet och blåslaget i flera dagar. Du ska undvika tunga ansträngningar, idrott och bastubad i ungefär två veckor. Om sjukledigheten kan du komma överens med läkaren. Vid behov ordinerar läkaren recept på antibiotika och smärtstillande mediciner samt skriver intyg över sjukledighet.

Eventuella problem

Om något av nedanstående problem uppstår, kontakta det sjukhus som utfört åtgärden:

- Febern stiger till 38 grader eller över.
- Det kommer rikligt med blod eller varigt sekret.
- Smärtan tilltar.
- Svullnaden i ansiktet tilltar.